

Amnestys samvetsfånge på Sverigebesök

Under våren var Ali Salem Tamek på Sverigebesök. Som vice ordförande i människorättsorganisationen CODESA är han en viktig frontfigur inom den västsahariska befrielseströrelsen. Efter mer än tre decenniers kamp ser han en ljusglimt i konflikten.

– Mitt engagemang började tidigt i min ungdom. En av mina farbröder dödades av marockanska säkerhetsstyrkor när han studerade på universitetet i Rabat. Samtidigt såg jag hur den rådande situationen för det västsahariska folket såg ut med ständigt förtryck, säger Ali Salem Tamek.

Han pratar tyst och lågmält på arabiska. Märkt av åren som människorättsaktivist har han problem med hälsan och lider av kronisk astma och reumatism. I protest mot den marockanska ockupationen har han avtjänat sex fängelsestraff för sitt motstånd och hungerstrejkat 29 gånger.

Men en av de svåraste händelserna inträffade 2003, när Ali Salem Tameks fru, under en av hans fängelsevistelser, blev utsatt för en gruppvåldtäkt av marockanska underrettelsetjänsten.

– Det här är en del av lidandet som alla västsaharier får utstå och det är vanligt att en hel familj påverkas av förtrycket. Men sam-

---

”Han har avtjänat sex fängelsestraff för sitt motstånd och hungerstrejkat 29 gånger.”

tidigt känner vi oss stolta och vi är redo att offra oss själva, det ger oss styrka och därför kan vi bära smärtan, säger han.

Att det glöder om Västsaharafrågan råder det inga tvivel om. I december i fjol röstade en majoritet i Sveriges riksdag för ett erkännande av Västsahara. Ett beslut som inte setts med blida ögon av Marockos premiärminister, som enligt Ali Salem Tamek kallat Sverige för ”fiendestat” i marockansk statstelevision.

I mars i år nekades även tre EU-parlamentariker, bland andra svenska Isabella Lövin, inträde i Marocko, när de skulle resa till Västsahara för att undersöka situationen för de mänskliga rättigheterna.

– Marocko vill hålla situationen i mörker. Sverige ses som besvärligt. Man vill ge sken av att situationen har förändrats, men den

är densamma. De är rädda för att det internationella samfundet ska få insikt i vad som pågår i Västsahara, säger Ali Salem Tamek.

Att det internationella samfundet börjar få upp ögonen för situationen i Västsahara har varit tydligt under året. I april skulle säkerhetsrådet åter förlänga FN:s fredsbevarande styrka MINURSO:s mandat. MINURSO har varit i Västsahara sedan 1991 för att genomföra en folkomröstning om Västsaharas framtid.

MINURSO är den enda fredsbevarande styrka i världen som inte har mandat att övervaka de mänskliga rättigheterna. Det innebär att kränkningar och övergrepp mot den västsahariska befolkningen inte rapporteras vidare.

Men i april i år stödde för första gången USA ett förslag om att ge MINURSO mandat att övervaka de mänskliga rättigheterna. Ett stöd som de, efter påtryckningar av Marocko drog tillbaka och förhandlingarna lästes än en gång. Men Ali Salem Tamek tycker att diskussionerna ändå har varit betydelsefulla.

– Diskussionen om MINURSO:s mandat har varit dött lopp länge, men äntligen finns det en seriös debatt om det. Det sänder en signal till Marocko att det inte längre är acceptabelt att bete sig som en skurkation. Situationen har förändrats till det positiva och det skapar hopp hos oss. Vi har länge känt att vi varit ensamma, men det internationella samfundet börjar vakna.

En annan högaktuell fråga, som Ali Salem Tamek pratar om, är handelsavtalen mellan EU och Marocko. Under året har förhandlingar inletts om fördjupade handelsavtal inom ramen för det så kallade DCFTA-avtalet. Tanken är att utöka samarbetet och få till en mer omfattande handel mellan Marocko och EU. I dag omfattar avtalen främst fisk – och jordbruksprodukter, men i framtiden vill man även att avtalen ska omfatta tjänster och offentlig upphandling. Något som Ali Salem Tamek ser som problematiskt.

– Europa kan inte ha relationer med Marocko och samtidigt ignorera Västsaharafrågan för att behaga företagen. Marocko tar våra resurser: i Västsahara finns inga universitet eller sjukhus, ingen infrastruktur och hög arbetslöshet. En sådan situation kan inte understödjas av generösa handelsavtal.

För Ali Salem Tamek fortsätter kampen och han sätter stort hopp till motstånd genom icke-våld och att det internationella samfundet ska fortsätta påtryckningarna.

– Att lämna situationen som den är kan leda till terrorism och våld. Sverige har gått i fronten, men det behövs mer stöd från det internationella samfundet. Marocko ockuperar vårt land men kan inte ockupera våra hjärtan, avslutar han.

Text och bild: Nina Ahlén

ALI SALEM TAMEK

1993 20 år gammal greps Ali Salem Tamek, när han försökte ta sig till Polisarios flyktingläger i Algeriet. Han dömdes till ett års fängelse och 10 000 dirham i böter.

2002 dömdes han till två års fängelse för att han var ordförande för människorättsorganisationen Forum för Sanning och Rättvisa. Amnesty International utsåg honom då till samvetsfånge.

2005 fängslades han igen och anklagades för att ha startat ”infidan” i El Aaiún och dömdes till åtta månaders fängelse.

2009 fängslades han åter tillsammans med Anger-prismottagaren Brahim Dahane och fem andra västsaharier. De anklagades för högförräderi efter att ha besökt flyktinglägren.

